

Vallentuna kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Karbyskolan i Vallentuna kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vallentuna kommun att senast den **9 januari 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Vallentuna kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se att samtliga elever ges en skolmiljö som präglas av studiero.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i undervisningen på Karbyskolan. Tillsynen visar att eleverna, i några elevgrupper och inom vissa ämnen, inte har tillgång till en undervisningssituation som präglas av studiero. Skolinspektionen ser särskilt allvarligt på att eleverna i en elevgrupp inte får den studiero de har rätt till i flera ämnen, och att detta varit ett problem för elevgruppen under flera år. Bristerna i studiero försvårar därmed kraftigt elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att utbildningen vid skolenheten inte är utformad så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Bristen på studiero är av sådan art att den kraftigt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Tillsynen visar att det på skolan förekommer lektioner där studieron ofta är så bristfällig att undervisning inte kan bedrivas. Exempel på störningar i studieron som observerades under Skolinspektionens skolbesök är att elever pratar eller skriker högt rakt ut och går runt eller in och ut ur klassrummet, stör och betar sig respektlöst mot både undervisande lärare och övriga elever under pågående lektion. Bristen på studiero får till följd att lektionen inte kan genomföras på ett strukturerat sätt, där

elever ges en undervisning som är anpassad utifrån deras behov. Både aktivt lärarstöd och förutsättningar för lärande riskerar att brista när studiero saknas. Eleverna i en klass, där det är särskilt svårt att upprätthålla studiero, har under flera läsår varit drabbade av många lärarbyten. Skolan har haft svårt att rekrytera behöriga lärare som stannat på skolan, i framförallt matematik och i de naturorienterade ämnena. Skolinspektionen ser särskilt allvarligt på att den rådande situationen är, och har varit, känd för både rektorn och huvudmannen under flera läsår, och att det trots detta inte har vidtagits tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med den bristande studieron.

Skollagen anger att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionen har besökt skolan vid två tillfällen; den 13-15 mars 2018 och den 10-11 september 2018. Under båda skolbesöken genomfördes lektionsobservationer och intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan på skolan samt med rektorn. Under Skolinspektionens besök på skolan i mars 2018 intervjuades fyra olika elevgrupper och under besöket i september 2018 intervjuades tre elevgrupper.

Skolinspektionens utredning visar att skolan behöver utveckla arbetet med att skapa studiero i klassrummen. Elever berättar i intervjuer med Skolinspektionen under skolbesöket i mars 2018 om hur studieron brister på flera av deras lektioner. Det framkommer att eleverna har lektioner då de försöker att koncentrera sig på det som ska göras, men att många elever springer runt och tramsar vilket gör att de inte kan koncentrera sig. Eleverna säger även att läraren kan ringa hem när det blir så rörigt. Vidare framkommer att när de har vikarie blir det ingen ordning och att det på måndagarna är extra stökigt för att många är trötta. Även om lärare säger till och det blir lite lugnare blir det efter en liten stund lika stökigt igen. I intervju med representanter från skolans elevråd berättar en elev att det finns elever med särskilda svårigheter och diagnoser och att det påverkar övriga elever i klassrummet. Det förekommer prat, musik och arbete i andra rum och många elever bara cirkulerar runt. Under Skolinspektionens besök på skolan i september 2018 berättar elever i högstadiet i intervjuer att de flesta lektionerna är stökiga och det är inte bra studiero. Det framkommer att det under lektioner förekommer att elever "snackar", argumenterar mot lärarna, att vissa elever vill att det ska bli stökigt och förstör, bankar i borden, skriker, välter stolarna och bord och "käftar" mot varandra. Flera lärare är inte bra på att säga ifrån anser samtliga elever i en intervjugrupp. Eleverna berättar att ibland delas klassen upp för att vissa "snackar mycket", och på frågan hur många lektioner som är stökiga under en skoldag svarar flera elever att det kan vara tre till fyra lektioner, beroende på dag. I Skolinspektionens intervju med elever i mellanstadiet berättar eleverna att de ofta har studiero men att det kan bli stökigt ibland när de har vikarie eller under lektioner där man inte sitter i klassrummet, exempelvis i de praktiskt estetiska ämnena.

Att skolan har svårigheter med att upprätthålla studiero under vissa lektioner och i vissa klasser berättar även de lärare som intervjuades under Skolinspektionens båda besök på skolan. Högljutt och dåligt fokus på lektionerna beskriver lärarna situationen i vissa klasser under skolbesöket i mars 2018. Lärarna berättar vidare att det under läsåret 2017/18 har varit en betydande personalomsättning. Dels har det blivit många

korta och tillfälliga lösningar, dels har det inte gått att hitta ersättare som är behöriga. Lärarna har därför behövt hoppa in för varandra och ställa upp när det uppkommit luckor i bemanningen, vilket också har påverkat situationen i skolan. En annan lösning när skolan saknat bemanning består i att en lärare parallellt sköter två lektioner samtidigt. Enligt lärarna får det negativa konsekvenser både på undervisningens kvalitet och på det sociala klimatet i klasserna. Lärarna berättar att detta har pågått under cirka två år och det har exempelvis under den tiden inte heller funnits någon permanent och behörig lärare i ämnet tyska eller i ämnet matematik. Eleverna i årskurserna 8 och 9 är de som enligt de intervjuade lärarna drabbats mest av detta. "Våra elever är mycket relationsberoende och allt detta påverkar dem negativt" säger lärarna. De intervjuade lärarna berättar även att eleverna beskriver för dem att de är besvikna, vilket lärarna säger att de kan förstå. Även lärare som intervjuades vid Skolinspektionens besök på skolan i september 2018 berättar hur det kan blir stökigt under vissa lektioner, särskilt i en elevgrupp. Elevgruppen har enligt lärarna haft väldigt många lärarbyten vilket gör att det blir rörigt då eleverna är väldigt relationskänsliga. Eleverna behöver också enligt lärarna en väldigt tydlig struktur och gruppen fungerar enligt några lärare bra i vissa sammanhang, men inte i andra. En lärare berättar att eleverna ofta tycker att allt är dåligt och att det blir argumentation och mycket aggressivitet riktad mot en undervisande lärare. Det stöd som lärarna kan få för att upprätthålla studiero i den elevgruppen uppges vara tvålärarsystem och att dela upp klassen i mindre grupper under vissa lektioner. Det finns enligt lärarna inte stöd att få av elevhälsan när det gäller bristande studiero, men det kan gå att få hjälp med kartläggning av elevernas behov. I flera klasser är det dock enligt lärarna ofta bra studiero och enligt lärare som undervisar elever i mellanstadiet går det oftast att få till studiero under lektionerna.

Även av Skolinspektionens intervju med rektorn framgår att studieron är bristfällig och svår att upprätthålla i vissa klasser och under vissa lektioner. Rektorn berättar under skolbesöket i september 2018 att det har varit svårt att rekrytera behöriga lärare i framförallt matematik och naturorienterande ämnen, och att de lösningar som satts in eller planerats inte riktigt har fungerat. Detta har enligt rektorn medfört problem för särskilt en elevgrupp. För att komma tillrätta med problemen med studiero i den elevgruppen berättar rektorn att hon planerar att ta in en specialpedagog från kommunens resurscenter för handledning. Specialpedagogen är tänkt att vara ett stöd till lärare som undervisar i de ämnen där det är svårast att upprätthålla studiero under lektionerna. Resurser sätts enligt rektorn in vid behov även i de lägre klasserna, och insatser görs enligt rektorn löpande, såsom justering av gruppstorlekar, delade grupper och handledning av lärare i perioder.

Skolinspektionens lektionsobservationer under båda besöken på skolan bekräftar bilden av att lärarna inte lyckas upprätthålla studiero under vissa lektioner. Skolinspektionen ser i lektionsobservationer under besöket i mars 2018 att det under delar av lektionen, och i några fall under större delen av lektionen, är en hög ljudnivå och elever kommer sent, går in och ut ur klassrummet under pågående lektion och använder mobiltelefoner till annat än undervisning trots tillsägelse från lärare. Skolans policy till trots så är mobiltelefonerna ett påtagligt störningsmoment i undervisningen. Eleverna tappar fokus på lektionsuppgifterna då de ibland uppenbart gör annat med

mobiltelefonerna. Lärare har svårt att nå ut till alla elever vid genomgångar och får i stället introducera lektionens uppgifter ett flertal gånger. Skolinspektionens lektonsobservationer under besöket i september 2018 bekräftar denna bild. Även om flera av de observerade lektionerna var väl genomförda och höll god studiero kunde Skolinspektionen under ett flertal lektioner observera att elever pratar högt med varandra om annat samtidigt som läraren har genomgång, att elever lämnar klassrummet och sätter sig utanför där de i stället för att arbeta med uppgiften de fått pratar med varandra, tittar på videoklipp i mobiltelefonerna, spelar musik och sjunger högt. Flera elever använder ett grovt och kränkande språkbruk både mot varandra och mot lärare. Under tre av de observerade lektionerna i september 2018 förekom det under större delen av lektionerna ingen undervisning då de flesta eleverna höll på med annat och visade inget intresse för det läraren hade att säga eller för att göra de uppgifter som de skulle arbeta med under lektionen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten i Karbyskolan inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten, föreläggs Vallentuna kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Vallentuna kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Vallentuna kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Vallentuna kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Vallentuna kommun uppfyller författningarnas krav inom grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Vallentuna kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Norell

Beslutsfattare

Malin Norell

Signerat av: Malin Norell

X Ana-Maria Koci Spång

Föredragande

Ana-Maria Koci Spång

Signerat av: Ana-Maria Koci Spång

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Karbyskolan

Fakta om Karbyskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Vallentuna kommun under 2018. Karbyskolan besöktes av Skolinspektionen den 13-15 mars 2018 och den 10-11 september 2018.

Karbyskolan är en kommunal grundskola belägen i Vallentuna kommun. Skolan har vid tillsynstillfället cirka 300 elever. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1-9 samt fritidshem. Skolan leds av en rektor.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik över de nationella ämnesproven som genomfördes läsåret 2016/17 varierade andelen elever som nådde kunskapskraven på delproven i ämnet matematik mellan 80,8 och 100 procent. Motsvarande resultat för riket var 79,6 – 96,5 procent. På samtliga genomförda delprov var andelen elever som nådde kravnivån högre än i riket.

I ämnet svenska varierade andelen elever som nådde kunskapskraven på delproven mellan 76,9 och 100 procent. Motsvarande resultat för riket var 90,5 - 98,0 procent. På sju av åtta genomförda delprov var andelen elever som nådde kravnivån lägre än i riket.

Årskurs 6

Enligt Skolverkets nationella statistik för läsåret 2016/17 var den genomsnittliga betygspoängen lägre än genomsnittet för riket i idrott- och hälsa, geografi, historia, religionskunskap, samhällskunskap, slöjd samt svenska. Andelen elever som nådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i alla ämnen var 76,9 procent. Motsvarande värde för riket var 77,7 procent.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets nationella statistik för läsåret 2017/18 var det genomsnittliga meritvärdet 215,7. Motsvarande värde för riket var 228,7. Andelen elever som nådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i alla ämnen var 75,0 procent. Motsvarande resultat för riket var 75,6 procent. Den genomsnittliga betygspoängen var lägre än genomsnittet i riket i samtliga ämnen utom i engelska och matematik. Andel elever som var behöriga till ett yrkesprogram var nästintill 100 procent jämfört med rikets 84,4 procent.

Trygghet och studiero

I Skolinspektionens enkät som genomfördes våren 2017 svarade 71 procent av eleverna i årskurs 5 att de upplever att de har studiero på lektionerna (stämmer helt och hållet samt stämmer ganska bra). Av enkäten framgår vidare att 90 procent av eleverna i årskurs 5 känner sig trygga i skolan (stämmer helt och hållet samt stämmer ganska bra).

I samma enkätomgång svarade 62 procent av eleverna i årskurs 9 att de upplever att de har studiero på lektionerna (stämmer helt och hållet samt stämmer ganska bra). Av enkäten framgår vidare att 84 procent av eleverna i årskurs 9 känner sig trygga i skolan (stämmer helt och hållet samt stämmer ganska bra).